

زمان موعود امریکا در نیمه شب
۲۰ سپتامبر برای بازگرداندن
تحریم‌های چندجانبه سازمان
ملل فرا رسید و دولت امریکا

با صدور بیانیه‌ای جامعه بین‌الملل را به حمایت از این تصمیم یکجانبه فرا خواند. فرمان اعمال تحریم‌هایی که ممنوعیت تسلیحاتی ایران را هدف قرار گرفته است، در حالی از واشنگتن صادر شد که فرانسه، آلمان، انگلیس، چین و روسیه با صدور بیانیه‌هایی که در دور روز گذشته و در واکنش به تصمیم امریکا صادر کردند، وجاهت قانونی این اقدام را رد کرده و بازگشت تحریم‌های چندجانبه را بی‌اثر توصیف کردند. این در حالی بود که تهران هم با این هشدار که هر اقدامی علیه ایران با پاسخ جدی مواجه می‌شود، مسئولیت تمامی عواقب خطرناک آن را متوجه امریکا دانست. یک ماه پس از آنکه مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا در مقام ادعایی یک عضو برجرام نامه شکایت کشورش علیه ایران را با هدف بازگرداندن تحریم‌های چندجانبه از طریق به جریان انداختن مکانیسم ماشه تسلیم رئیس شورای امنیت کرد، همه کشورهای جامعه بین‌الملل از به جریان انداختن این مکانیسم ممانعت به عمل آوردند تا بدون آنکه هیچ جلسه‌ای در شورای امنیت برگزار شود، واشنگتن بر پایه یک تفسیر یکجانبه از کشورهای جهان بخواهد که از تحریم‌های چندجانبه پیروی کنند. اجرای مکانیسم بازگشت تحریم‌ها به این معنا خواهد بود که تحریم‌های بین‌المللی که بر اساس توافق هسته‌ای برداشته شده بودند، دوباره اعمال و باید توسط کشورهای عضو سازمان ملل اجرا شوند؛ تحریم‌هایی که با هدف اقدام علیه ایران به دلیل فعالیت‌های هسته‌ای در هر سطحی، برنامه‌های موشکی و خرید یا فروش سلاح‌های متعارف اعمال می‌شوند. تفسیر به مطلوب واشنگتن برای ایجاد محدودیت‌های تسلیحاتی ایران بر اساس مکانیسم ماشه در حالی مطرح و پیگیری شده است که به گفته محمدجواد ظریف امکان استفاده امریکا از این مکانیسم به دلیل فقدان سازوکارهای لازم برای اجرایی کردن آن وجود ندارد. چه به اعتقاد وزیر خارجه ایران به جریان انداختن مکانیسم ملی و مکانیسم‌های اجرایی دبیرخانه سازمان ملل و مکانیسم سیاسی شورای امنیت برای تحقق خواسته امریکا به دلیل فقدان قطعنامه اجماعی شورای امنیت وجود ندارد.

با مخالفت تروئیکای اروپا و
سازمان ملل، امریکا برای استفاده
از مکانیزم «ماشه» تنها ماند

تفنگ خالی

■ ادعای بازگشت تحریم‌ها در بامداد ۲۰ سپتامبر

وزارت خارجه امریکا در بامداد روز یکشنبه ادعا کرد تمام تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران، از جمله محدودیت تسلیحاتی احیا شدند. «پمپئو» که بازگشت این تحریم را متعاقب فرآیند «اسنپ‌بک» اعلام می‌کرد، تحریم‌های اعمالی جدید را شامل تمام مفاد قطعنامه‌های ۱۶۹۶، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳، ۱۸۳۵ و ۱۹۲۹ که ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ ملغی شده بودند، اعلام کرد. وزیر خارجه امریکا با ادعای لغو شدن اقدامات ذکر شده در پاراگراف‌های ۷، ۸ و ۱۶ تا ۲۰ قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، افزود: «ایالات متحده از تمام اعضای سازمان ملل انتظار دارد به صورت کامل به الزامات خود برای اجرای این اقدامات پایبند باشند. علاوه بر محدودیت تسلیحاتی، این شامل محدودیت‌هایی مانند تعامل با

ایران در فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی و بازفرآوری، ممنوعیت ساخت و آزمایش موشک بالستیک توسط ایران و تحریم‌ها بر انتقال فناوری‌های مرتبط با هسته‌ای و موشکی به ایران می‌شود.» وزارت خارجه امریکا در ادامه با تهدید کشورهای جهان در صورت مخالفت با اجرای تحریم‌های ادعایی تأکید کرد: «اگر اعضای سازمان ملل الزامات خود برای اجرای این تحریم‌ها را اجرا نکنند، ایالات متحده آماده است از اختیارات داخلی برای اعمال عواقبی بر آنها استفاده کند و مطمئن شود ایران از عواید فعالیت‌های ممنوع شده توسط سازمان ملل، بهره‌مند نمی‌شود.»

■ تروئیکای اروپایی: اقدام امریکایی اثرناست

تروئیکای اروپایی که یک روز پیش از اعلام امریکا برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل با صدور بیانیه مشترکی تصمیم امریکا را فاقد اثر قانونی اعلام کرده بود،

روحانی: امریکا شکست خورد

رئیس جمهوری اعلام کرد که امریکا نه توانست ائتلافی علیه ما ایجاد کند و نه توانست تلاشی را که برای لغو محدودیت‌های تسلیحاتی ایران داشت به ثمر برساند. به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام حسن روحانی طی سخنانی در جلسه امروز هیأت دولت با بیان اینکه همان طور که در روزهای قبل پیش‌بینی می‌کردیم، امروز به عنوان یک روز به یادماندنی در تاریخ دیپلماسی کشور خواهد بود، اظهار کرد: ایران هیچ وقت زیر بار قلدری امریکا نرفته و زین پس هم نمی‌رود. وقتی امریکا درخواستی را مطرح کرده و شورای امنیت با آن مخالفت کرده، بنابراین دیگر از این پس هرگونه سخن‌گفتنی در این زمینه از سوی امریکا و تلاش‌هایش برای بازگرداندن این تحریم‌ها، با پاسخ ایران همراه می‌شود و مسئولیت عواقب آن به عهده امریکا خواهد بود. وی با قدردانی از رئیس شورای امنیت و روسیه، چین و ۱۳ کشوری که از ایران در برابر امریکا ایستادگی کردند، گفت: یکبار دیگر به ۴+۱ اعلام می‌کنم که اگر همه این کشورها به طور کامل به تعهدات برجرامی عمل کنند، ما هم به تمامی این تعهدات خود بازمی‌گردیم.

امروز نیز ساعاتی بعد از بیانیه وزارت خارجه امریکا در بیانیه دیگری در واکنش به ادعای امریکا درباره بازگشت تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران، بر تعهد کامل خود به قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت تأکید کرد. وزرای خارجه فرانسه، آلمان و انگلیس در این بیانیه با اشاره به اینکه ۳۰ روز از زمانی که امریکا تلاش کرد مکانیسم اسنپ‌بک را آغاز کند، گذشته است، گفتند که «این مکانیسم به یک مشارکت‌کننده برجرام اجازه می‌دهد به دنبال بازگرداندن تحریم‌های چندجانبه علیه ایران که در سال ۲۰۱۵ طبق قطعنامه ۲۲۳۱ مصوب شورای امنیت برداشته شدند، باشد. اما این در حالی است که امریکا به دنبال خروج از برجرام در ۸ مه سال ۲۰۱۸ دیگر مشارکت‌کننده در آن نیست. در نتیجه، اعلامیه ادعایی تحت پاراگراف ۱۱ قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت (۲۰۱۵) که امریکا آن را برای اعضای شورای امنیت فرستاده، فاقد اثر قانونی است. در پی آن، هر تصمیم و اقدامی که بر مبنای این روند یا پیامدهای احتمالی آن اتخاذ شود هم اثر قانونی ندارد.»

«جوزپ بورل»، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم در بیانیه جداگانه‌ای با بیان اینکه امریکا به طور یکجانبه با اعلام رئیس‌جمهوری این کشور در سال ۲۰۱۸ از مشارکت در برجرام خارج شد و از آن زمان در هیچ یک از فعالیت‌های مرتبط با برجرام شرکت نکرده است، افزود: «بنابراین نمی‌تواند کشور مشارکت‌کننده در برجرام در نظر گرفته شود و همچنین نمی‌تواند روند بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل تحت قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت را آغاز کند.» «آنتونیو گوترش»، دبیرکل سازمان ملل متحد هم در نامه‌ای به دبیرکل شورای امنیت اعلام کرد که ادعای امریکا مبنی بر بازگشت همه تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران به دلیل «عدم قطعیت» قابلیت اجرایی ندارد. او در همین خصوص گفت تا زمان روشن شدن وضعیت تحریم‌های ایران، اقدامی برای ارائه این حمایت انجام نخواهد داد.

■ روندی که هیچ وقت آغاز نشد

وزارت خارجه ایران هم در بیانیه‌ای هشدار داد که چنانچه امریکا رأساً یا با همکاری محدود دست‌نشانده‌های خود اقدامی در راستای تهدیدات علیه ایران انجام دهد با واکنش جدی مواجه خواهد شد و مسئول تمامی عواقب خطرناک آن خواهد بود.